

הרואה פרק תשיעי ברכות

נו.

תורה אור השלם

1. שורך טבוח לעיניו ולא תאכל ממנו חמור וזול מלפניו ולא ישוב לך אצרך ונתות לאיביך ואין לך מושע: דברים כח לא 2. בנים וננות תוליד ולא יהיו לך בי ילבי בשבי: דברים כח מא 3. בניך ובנותיך נתנים לעם אחר ונעיקך ראות וכלות אליהם כל היום ואין לאל דבר: דברים כח לב 4. לך אבל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב ויין פי כבד רצח האלהים את מעשיך: קהלת ט ז 5. זרע רב תוציא השדה ומעט תאסף פי יחלקנו הארבה: דברים כח פ 6. ימים יהיו לך בכל גבולך ושמן לא תסוף פי ישל ויתך: דברים כח מ 7. וראו כל עמי הארץ פי שם ז נקרא עליך וקראו פי דברים כח י

עומד עליו צלמורא להשמיע בקול רס לרצים כקול חמור הנוער: וי' דפטור חמור גהיט מהפליך. צפרשת והיה כי יציאך וכל פטר חמר מפדה בשהי' והוא חסר וי' וצתפילין של רבא כתבו הכותב מלא וזמ"ח מתקו והיינו גהיט מתקו: דשא צרייטא. דלת חילון שצבית: אספק מסה. השומרת את הצבית:

כני. שנייס הפנימיות שקורין משילרר"י: תרתי נשי מגרסה. שאשמו של אדם קרויה יונה דכתיב יונתני מתמתי: סרין קולפי בלעה. מכת מקל עב צראשו כראשי לפמות: בלא מזרים. נחלה בלא מזרים כלומר קרקעות רחצים ורצים: וכפין אנקיס. כסוי עפר הפוסת ממשולת החומה: ונסר מוקרי. נשר מוחו: אודרה מצי סדיא. המוכין יולאין מן הכר שצמראשמוי: הללא מלרסה. הלל שאנו קורין צפסת. לפי שיש הלל אחר הקרוי הלל הגדול קורין לזה הלל המלרי: ניסי מטרסהי כל שעי' נסיס נקרא ניסן שעל כל כרה הצאה לישראל אומרים אותו על גאלות: הוס קא אזול. צר הדיס צהדיה לרצא: צארצא. צספניה: אמר צהדי גברא דמטרסהי ליה ניסא למה לי. שמא כאן יארע לו הנס שמתצב עספניה והוא ינלל: צדיך קיימא. כך הוא תלוי הפסוק לו אס לטונה אס לרעה והפסוק לי לרעה: אשמו של רצא צת רב חסדה היתה: טורוינא דמלכא. שומר אזלר המלך: נפל סלנא. מולע: שיראי

רבינו הגנאל
א"ל הואי אשיתא דנפל. פי כחל. א"ל הואי אפדנא דאבי דנפל. פי אפדנא חצר. ונפל מנקריה פי מוח שבקדק. א"ל אודרא מבי סדיא נפק. פי הנוצה היוצא מן הכסת. גמירי דקללת חכם אפי' בהנם היא באה. פי מתקיימת.

קיסר. מלך רומי והיה לו תגר עם פרסיים: מאי הוינא. מאלי ארצה בלילה חלום: משהי לך פרסאי. עושים כך עבודת המלך. כמו לא חמרר דחד מנהון שחרית (מרגס צמדנר טו). ולשון חכמים (ספרי פי דברים) הדבך לשחור וישמחו לך: ושבו לך. יללונך צבתי: וטהני צ קשייטא. יכופו אורח לטחון גרעיני תמרים: וצבור פי מלך פרס: פסיד עסקך. מתקלקל פרקמטיא שלך: ולא אהני לך למיכל. מתוך לערך לא יעשם לך שום מאכל: מרווח עסקך. ומתוך שמחך לא תתאוה לאכול שמהיט לצבע צשמחך: והיא. אשך: לפוחי פחדך. להפיג דלוגתך: מרישהו. זרע רב תוציא השדה: צדיינא דמלכא. אזלר שחכשיטי המלך שם יצבר על ידי גנבים ויעלילו עליך לומר שאתה גנבתם: קל וחומר מינך. אס רצא נחמד כל שכן שיחשדונו וחו וייראו ממך: חסא. חזרת: עיף עסקך. כולו צריוח חזרת שהיא רחצה וכפולה: מירי עסקך. שנאו לכל ומר יהיה הסמורה שלך: הציטא. הם היו משתכרים ציין: חלי עסקך. מתוך כלומר שמתן סחורתך צול: דקדחי. גדלה: עשיק עסקך. צוקר תמכרנו כמו עשיק לגבך (צ"מ ד' 33). לרצא א"ל קאוי עסקך. לשון קאוי הכל ישנאו: מהצעי עסקך. יתצקש עסקך ויחזרו אחריו לקנות: דקאי אאיסדן. מרלשומי. כדמתרגמינן מרלשומי אסדוהי (ברלשית כח): מלכא הויט. ראש ישיבה הדורש דרשות והממורגמן

אמר ליה קיסר לר' יהושע בר' (ה) (חנינא) אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דמושחרי לך פרסאי וגרבי כך ורעיין כך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דאתו רומאי ושוב לך ופחני כך קשיייתא ברחייא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה וזוא ורבא לא יהיב ליה אמרי ליה אקרינן בחלמין שורך טבוח לעיניך וגו' לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלכך לאביי א"ל מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מחדוא דלכך אמרי ליה אקרינן בנים ובנות תוליד וגו' לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי א"ל בנך ובנתך נפישו ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזולן בשביה אקריין בנך ובנותך נתונים לעם אחר לאביי א"ל בנך ובנתך נפישין את אמרת לקריבך והיא אמרה לקריבה ואכפה לך ויהבת להון לקריבה דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתיהו שכיבא ואתו בניה ובנותיה לידי איתחא אחריתי דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתיית וקרית (ה) לפכוחי פחדך אקרינן זרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן יזיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זרעו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדיינא דמלכא אתבר ומתפסת בנגבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדיינא דמלכא ואתו (ו) ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא לחמך אמר ליה חזן חסא על פום דני לאביי אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא לרבא אמר ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאביי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור (ז) גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטר חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשתך שכבא אמר ליה חזאי (ח) ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אזל רבא לפרוקיניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחוייה אחריתי אמר מסתי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא א"ל חזאי אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל וכסיין אבקהי א"ל אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתתך מברין בעלמא א"ל חזאי דאבקע רישו ונתר מוקרי א"ל אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקרינן הללא מצרעה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אזול בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה (ט) כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בדיך קיימא וצערתך כולי האי כולהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יתא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי (דקללת חכם אפילו בחנם היא באה וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי (י) דאמר מר גלות מכפרת עון קם גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורוינא דמלכא ריש טורוינא הוא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל חכם באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי כי מלכא ואתיהו לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דיך דחבבו שיראי

(א) חנינא, (ב) דברים כח. קדוש מה: (ג) ינמות סג: (ד) ונשם אלה רב מן בר רבא אמר רב, (ה) (ז) ונבט סג: (ו) גמי היבן בע"ז מ: כח. כפשי' וכו' שם ד"ה הכי, (ז) ויטר לחומת ביתו כך פשיטי ציין כ ד"ה לאשין וכו' ע"ש וצבור פי כחלן, (ח) גמי הערך אודרה פי' (ט) ונעל נה: (ט) מכות יא, (י) סנהדרין לו: (יא) גמי הערך טריח פי' שומר המעיליס, (יב) ד"ה שבור לפני ד"ה שבו: (יג) שמונת יג, (יד) שגור השירים ה, (טו) וקוית פסוקא לפסוח: (טז) שם ותפשי ליה רבא דחיל כולי עלמא ואמרי רבא איתפסי און לא כל שכן אמרי ליה: (א) שם נהיט מפינך עיין רבא ראשכה וא"ו דפטור חמור גהיט תפלה לטוף אול: (ב) רש"י ד"ה שבור מלכא מן פרס:

הגרות הב"ח

(א) גמי וקוית פסוקא לפסוח: (ב) שם ותפשי ליה רבא דחיל כולי עלמא ואמרי רבא איתפסי און לא כל שכן אמרי ליה: (א) שם נהיט מפינך עיין רבא ראשכה וא"ו דפטור חמור גהיט תפלה לטוף אול: (ב) רש"י ד"ה שבור מלכא מן פרס:

גליון הש"ס

גמי א"ל אשתך שכבא. פי לקמן דף ס"ב ע"א חוס' ד"ה רבא:

לעוי רש"י

משילרר"י [מישילרר"ש]. שניים טוחות.

מוסף רש"י

את אמרת לקריבך. לתם כמו קטנה לקטנה, ואשמו אמרה שמהנה לקטנה (קדושין מה). בבירא. צבור (שבת סו). ככי. מקום מושב השנים וזלתי' (ע"ז כח). ע"י חוס' שם. אשיתא. חומה (ב"ב ג).